

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2019-2020

**Probă scrisă
Limba și literatura rromani maternă**

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 de puncte

DEL PES O TÈKSTO

„Sasas jekh baro rukh, jekhe themesθe. Opre beșelas jekh daj kakaràška, kaj tatărelas pesqe anre. Kana biandile e čhavră, avilo o kalo sap thaj xală len. Kadja, jekhvar, dujvar, trinvar... I kakaràška, rovindoj, geli an-jekh aver rukh. O kalo sap palal laθe. Sar 3alas voj jekhe neve rukhesθe, o kalo sap arakhelas la thaj xalas laqe čhavrën.

Anθ-jekh dīves, i kakaràška maladili la resutnăça. I resutni sasas amalni laça thaj biamalni le sapeça. Voj phendăs laqe:

- Sosθar na mudares le sapes?

I kakaràška dias la` anglal:

- Sar te mudares les? Vov si but viśalo aj zoralo!

I resutni dias la` godī aj phendăs:

- 3a ka-i derăv, kothe avela, svăko dīves, o raklo le thagaresqo te najol. Vov mukhel pesqe gada paşal jekh luvorro thaj lesqe manuśa ažukeren les othe ka-i ućhalin. Vov mukhela kothe vi pesqi angrusti. Texarinăθe, tu ka ćores lesθar kodoja angrustni aj ingeres la ka o than e kale sapesqo.

Kadja kerdăs i kakaràška. Kana najilo e thagaresqo raklo, voj ćordăs i bari lesqi angrustni thaj sig-sig xurăndili te ingerel la ka-o than kaj beșelas o kalo sap. Uştile savorre manuśa le thagaresqe thaj prastandile palal laθe. Line barra, line kašta, ama n-aştisarde te resen la.

Kana i kakaràška resli k-o rukh, kaj, tele, sasas i xiv le sapesqi, ćhudăs i angrustik andre. E manuśa dikhle la, tha` kana zumavde te lien i angrustni, śunde i śol le sapesqi: „śiiii!”. Inkaldăs o sap pesqo śero thaj lias te mudarel le manuśen, tha` von kaštença, barrença kerde les sar jekh mulikani porr, mudarde les! Palal, line i angrustik thaj gele-θar.

Kadja, i kakaràška d-aştisardăs te barărel pe čhavrën bi te maj avel la traś.”

(I kakaràška thaj o kalo sap – adaptisardi kaθar o Marcel Courthiade)

1. Xramosaren savo si o titulo thaj o autòro e dine tekstosqo! **5 pùntură**
2. Xramosaren, anθ-e trin-ştar rëndură, so 3anas palal i kakaràška! **5 pùntură**
3. Ambolden gazikanes e anglutne pan3 alineătură anθar o tÈksto dino maj opre! **5 pùntură**
4. Arakhen e sinonimură vaś e alava: *kaşt, mothovel, împăràto, daral, ambolde!* **5 pùntură**
5. Roden thaj xramosaren pan3 zuvlikane zivdisarde navnă/ substantivură! **5 pùntură**
6. Roden thaj xramosaren pan3 kernavnă/ vèrbură save si ka-o indikativo mòdo, ka-o imperfèkto vaxt! **5 pùntură**

7. O alav „kalo” si: a) substantivo; b) adžektivo; c) vèrbo. **5 pùnturǎ**
8. Arakhen, anθ-o dino tèksto, pan3 sarnavnǎ/ pronòmbrurǎ. **5 pùnturǎ**
9. Roden thaj xramosaren anθar dino tèksto pan3 alava anθ-e save te avel jekh anθar e postpozicionǎlo grafème: q, θ, ç!. **5 pùnturǎ**

SUBIECTUL al II-lea

45 de puncte

1. Nakhaven i sintagma „o kalo sap” anθar savorre siklile kèzurǎ, ka-o jekhipen vi ka-o butipen! **10 pùnturǎ**
2. Nakhaven i kernavni/ o vèrbo „bešel” ka-e savorre vaxta e indikativone modosqe/ çhandedsqe! **10 pùnturǎ**
3. Vakǎren, anθ-e štar-pan3 rëndurǎ, sosθar e manuša, anθar o tèksto dino maj opre, mudarde le sapes! **10 pùnturǎ**
4. Xramosaren, anθ-e štar-pan3 rëndurǎ, so tume xatǎren anθar o godǎver phenipen: „So tut na çajlól tut, averesqe na ker!”! **10 pùnturǎ**
5. Nakhaven i sarnavni/ o pronòmbro „kon” ka-e savorre siklile kèzurǎ ! **5 pùnturǎ**